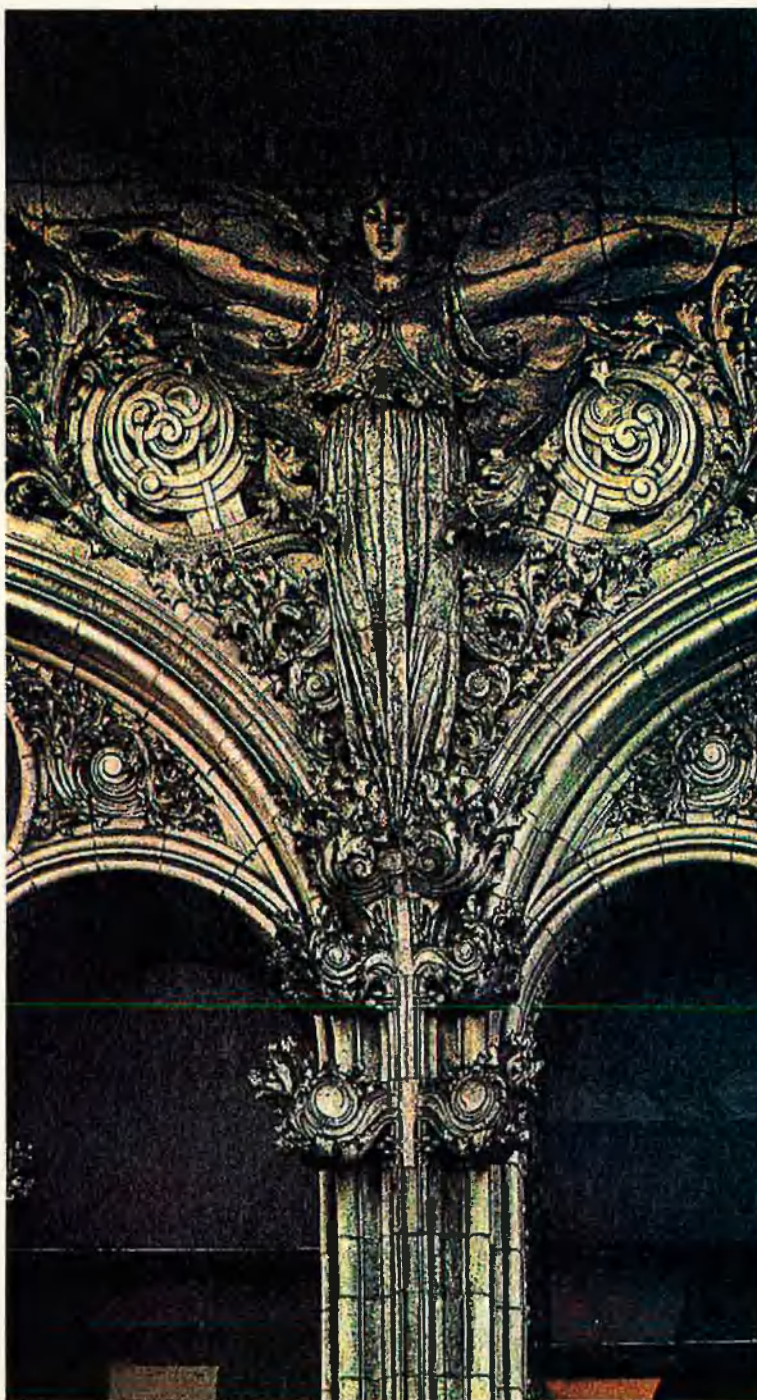

La integració i el vot dels estrangers

Una vella dita sentenciava *De fora vindran que de casa ens trauran*. Això sembla a punt de verificar-se.

A la comarca de la Marina s'han establert nombroses colònies de residents europeus; fenòmens que es van començar a notar a darreries dels anys seixanta i començament dels setanta. En aquell moment, l'únic interès dels naturals del país consistia a vendre el trosset de terra, i amb aquells pocs diners arreglar-se la casa, comprar un cotxe o pagar els estudis als fills. Tothom estava content dels nous veïns, es deia que aquesta mena de turisme era el que ens interessava perquè, si eren propietaris, això volia dir que mai ens faltaria el turisme. Aquesta classe de turisme va donar bons resultats: es van construir xalets, es van fer piscines, es van plantar jardins i la cosa rutilava. La gent dels nostres pobles es desfeia i es desfà en atencions cap aquestes persones, se'ls parla com volen, se'ls atén com si estigueren al seu país d'origen, a fi que se senten com a casa. S'importen productes del seu país, perquè mengen i beguen com estan habituats. Aquesta era la mena de serveis més immediats que requerien i se'ls van oferir.

Els estrangers que s'establiren a casa nostra no

mostraren mai cap interès cap a la cultura i la llengua del poble que els acollia. Els agradava veure coses *typical's* per a fer la foto, beure *sangria* i d'alguna manera riure's de nosaltres. Com a mínim pensarien: "pobres beneïts; massa sort que han tingut que vinguérem nosaltres a donar-los a menjar, ja que pel contrari s'haurien mort de fam". Així era: ells venien, rics i poderosos; ells compraven i nosaltres veníem. Com qui paga mana, ells manaven i els de la terra els servien. Per veure amb quina predisposició s'hi establiren, només cal adonar-se que una de les primeres coses que feien era tancar la seua propietat amb una tanca ben prominent. Les nostres casetes de camp no s'havien aïllat mai d'aquesta manera.

Cal advertir que molts dels que s'establiren a casa nostra eren originaris de països amb forta tradició i experiència colonial i imperialista: anglesos, francesos, belgues, alemanys, etc. Els mateixos esquemes que empraven a l'Índia, a l'Algèria-Marroc, al Congo o a l'Est d'Europa, per posar exemples coneguts, ara els reproduïen en un país mediterrani de segona o tercera categoria.

Es reuneixen entre ells, cada ramat al seu corral, urbanitzacions de nòrdics, d'alemanys, de belgues,

clubs d'anglesos, festes d'alemanys, col·legis per a ells només, diaris en la seua llengua, programes de ràdio en alemany, francès, holandès, anglès, etc.

Es parla d'integració europea. ¿Quina integració? Els hem obert els braços i ens han menyspreat. En tot cas el que ha funcionat és la nostra integració en els seus models de vida i en la manera d'entendre el món, o siga, ens han convertit als seus models i a la seua manera de ser, ens han assimilat. Pocs d'ells parlen en valencià. *No volen parlar-lo ni entendre'l*. Molts d'ells s'oposen a l'ensenyament en valencià. Exemples n'hi ha massa.

Les colònies d'estrangers funcionen molt unides i organitzades; són un món dins del nostre món. A mesura que el nivell de vida ha anat pujant a Espanya, les seues pensions han anat perdent valor i molts d'ells han hagut de buscar-se ajudes per algun lloc. Uns fan de taxistes pirates, els altres de llanterners, qui sap fer pastissos en fa per proveir de dolços genuïns els establiments que ells freqüenten; fan de guies turístics a comissió, etc. D'aquesta manera, fora de la legalitat, fan la competència als professionals del país que paguen els seus impostos. Però acf no volem denunciar el fet que fan treballs fora de la legalitat; el que afirmem és que són grups compactes molt tancats i solidaris entre ells; s'ajuden els uns als altres; es criden els uns als altres, i d'aquesta manera sobreviuen en un país que a pesar d'haverlos rebut amb els braços oberts, consideren hostil.

Ara vindrà l'hora de donar-los els drets polítics, podran votar i ser elegits per a càrrecs municipals. Ja s'ha cantat el que podrà passar a localitats com l'Alfàs del Pi. ¿Només a l'Alfàs? ¿Quina repercussió tindran en les eleccions municipals, grups de 400, 500, 800 d'aquests electors, que en molts casos podran ser els grups majoritaris, que podran comptar amb la col·laboració i l'ajuda de naturals del país que viuen d'ells o que en trauen profit? Aquesta hipòtesi és perfectament possible i res sembla indicar que els naturals del país vulguen ni plantejar-se la qüestió. Habitats com estem a ser receptius a cultures superiors: grega, fenícia-cartaginesa, romana, islàmica, castellana; ara, estem a les portes de sofrir-ne una altra que sens dubte ens ajudarà a ser més oberts, més tolerants i més universals. I això quasi sense ni adonar-nos-en. Les coses ben fetes es fan així.

Jaume Pastor Fluixa

Eslovènia, la ploma contra l'espasa

Al nord d'Eslovènia, als darrers contraforts dels Alps, a tocar les fronteres d'Àustria i d'Itàlia, Bled és un marc idíl·lic que, en els darrers vint-i-cinc anys, ha estat un pont eficaç de diàleg cultural entre les antigues Europes de l'Est i de l'Oest. El 1967, a recer del PEN Internacional i amb un esforç notori per la banda del Centre Eslovè, s'iniciaren uns encontres anyals d'escriptors que, jutjats en perspectiva, han contribuït, de fet, que els homes de cultura europeus, de l'una banda i de l'altra, no es miressin amb la mateixa malifiança que ho feien els governs del bloc de l'Est respecte a l'Oest i viceversa.

De fa un parell o tres d'anys, els encontres de Bled han obert la porta al debat sobre els nacionalismes i enguany, com semblava obligat, han girat l'esguard vers el sagnant i brutal conflicte que viu una part de l'ex-Iugoslàvia. Vuitanta escriptors, la majoria europeus i en bona part balcànics, s'hi han aplegat amb l'objectiu d'emfasitzar el doble terme d'una metàfora que pot semblar banal per massa òbvia, la ploma i l'espasa. Potser sí que és un plantejament obvi, però es carregava de sentit en el marc independent d'una nova nació, Eslovènia, que de sempre s'ha distingit pel fet de considerar les raons de la ploma com una eina de diàleg al servei de la llibertat, la democràcia i la tolerància.

Malauradament, l'encontre topà amb la brutal paradoxa de coincidir amb els dies més salvatges de la guerra a Bòsnia, just quan el terror serbi bombardejava indiscriminadament Sarajevo i Dubrovnik. La destrucció gratuïta i el primitivisme de considerar que allò que no serà per a mi no sigui tampoc per a ningú. Mai les paraules i les condemnes intel·lectuals no m'han semblat un clam tan inútil com les que sortien de Bled per acarar-se a la barbàrie d'una guerra de ferotge brutalitat, una *vendetta* sistemàtica per l'esclat d'odis seculars. Només així es pot entendre la bestialitat de bombardejar una població civil que fa cua per obtenir pa o l'atrocitat que suposa jugar a futbol amb caps tallats dels cossos de l'enemic.

De tota manera i des d'una perspectiva teòrica, Bled tingué l'encert d'oferir una argumentació que em sembla nova per al debat nacionalista. La definí el polemista Alain Finkielkraut, enfant terrible de la nova filosofia francesa, en una conferència que pivotà sobre dos eixos: la defensa dels nacionalismes en un àmbit d'ideologia ecologista i la crítica del sense-fronterisme com a nova estratègia totalitària. Sabem que el totalitarisme consisteix a fer passar la història per la lògica d'una sola idea i són també coneguts els tòpics i argumentacions emprats des del totalitarisme contra la revifalla dels sentiments nacionals. En essència consisteix a declarar que vivim en un món que avança cap a la supressió de les fronteres i és absurd de voler-ne crear de noves. Per acabar-ho d'adobar embelleixen la retòrica del sense-fronterisme amb l'exemple de les organitzacions de solidaritat que n'han fet un emblema. Per l'embolic que suposa, cal deixar ben clar que organitzacions del tipus Metges sense Fronteres o Periodistes sense Fronteres no són cap perill contra la renaixença de les nacions. El perill ve del capgirament semàntic que, d'aquest sense-fronterisme, en fan els nacionalismes d'estat —el francès, com a paradigma— i que no són altra cosa que formes subtils d'un nou totalitarisme.

Per contra, un nacionalisme d'escorça i arrel ecologista serveix per fer-nos a tots habitants solidaris de la terra i, per altre costat, garanteix la pertinença de cadascú a una branca diferent i genuïna. L'ecologia respecta la vida, l'ordre natural de les coses i no les mou del lloc que li corresponen. Defuig les uniformitzacions forçades i vetlla pel manteniment de les diferències. En el cas de les nacions, les diferències són una llengua, uns costums, unes tradicions i una història pròpies. L'ecologisme ens fa diferents i, alhora, ciutadans del món. Argumentat per un intel·lectual francès era certament xocant, i més quan va arrodonir-ho amb una frase de novel·la: "No em diguis camarada, anomena'm compatriota".

Isidor Cònsul